

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2023-498

26.6.2023

Fremtind Forsikring AS

Ulykke

Netthinneavløsning – forskjellige beskrivelser – ulykkeshendelse – foreldelse – fal. §§ 18-5, 18-6 andre ledd – fel. §§ 16 nr. 2 og 22 nr. 1.

Forsikrede fikk netthinneavløsning i venstre øye og ble operert i april 2014. I de tidsnære legenotater var det ikke nevnt noen konkret skadehendelse. Skaden ble meldt til foretaket 22.12.14 og 21.12.17, uten noen nærmere beskrivelse av skadehendelsen. Forsikrede opplyste 31.10.19 at skaden skjedde ved besøk på badeland med to venner 17.3.14. I vitneforklaring datert 30.11.19 ble det videre opplyst at skaden oppstod etter at forsikrede fikk en volleyball i ansiktet. Foretaket avslo kravet 5.3.20, under henvisning til at det ikke var sannsynliggjort en ulykkesskade. Foretaket satte en 6 - måneders klagefrist. Forsikrede klaget til FinKN. Sekretariatet vurderte saken, som ble avsluttet i 2021. Forsikrede fremmet krav om nemndsbehandling i 2023. Foretaket anførte at kravet var foreldet, da forsikrede ikke foretok noen fristavbrytende skritt etter at saken ble avsluttet hos Finansklagenemnda i 2021. Saken reiste spørsmål om forsikrede hadde sannsynliggjort at netthinneavløsningen skyldtes et ulykkestilfelle, og om kravet var foreldet. Nemnda bemerket at det i den tidsnære dokumentasjonen ikke fremkom opplysninger som sannsynliggjorde at netthinneavløsningen skyldtes et ulykkestilfelle. Nemnda bemerket videre at nytt fristavbrytende skritt ikke ble tatt innen ettårsfristen fra saken ble henlagt av Finansklagenemnda. Kravet var foreldet og foretaket ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede ble innlagt på sykehus for netthinneavløsning (Amotio retina) mellom 8.4.14 og 11.4.14.

I innkomstjournal 8.4.14 fremgår:

... 2 ukers sykehistorie med skyggeførmelse temporalt o. sin. Ikke lysglimt, sorte flekker eller smerter ...
Familiehistorie om amotio.

...

Tidligere øyesykdomer: ingen kjent

...

Resyme:

... Veldig lavt avløst netthinne fra kl. 6/7-11, ser ut som serous avløsning. Ingen rifter eller hull. Egen linser.

Forsikrede ble operert 9.4.14 og i utskrivelsesnotat 11.4.14 er det skrevet:

Eksessivt myop. Innlagt med symptomer for venstresidig netthinneavløsning i noen uker.

Påvist venstresidig amotio nasalt. Macula tilliggende. Avløst retina, svært tynne små presipitater og enkelte demarkasjonslinjer oppad hvor man finner to små hull helt perifert som sannsynligvis er årsaken til avløsning. Demarkasjonslinje. Retina kan tyde på at perifer avløsning har stått en stund.

Det fremgår også at legen anbefalte kontroll uken etter for å se om netthinneavløsningen ikke øker på, og forsikrede ble anbefalt å vente med kontaktlinser et par uker.

I skademelding datert 22.12.14 er det opplyst om at første legekonsultasjon var 8.4.14, mv., men verken skaden eller en konkret skadegjørende hendelse var beskrevet nærmere.

I journalen er det et telefonnotat datert 12.2.15 hvor det er skrevet "Liten rest amotio oppad nasalt som følges opp ..."

Forsikringsforetaket (heretter foretaket) ba om mer informasjon om hendelsesforløpet og skaden i brev 27.2.15.

Forsikrede gjennomgikk en kontroll ved Øyeavdelingen 19.5.15 da han var noe bekymret for øyet. Vurderingen var da "Tilliggende retina. Ingen behov for mer tiltak."

Foretaket mottok ikke mer informasjon, før forsikrede tok kontakt per telefon og etterlyste saken. Foretaket sendte da ut skademelding og fullmakt, jf. brev 20.9.17.

I skademelding datert 21.12.17 er hendelsen datert "0804", beskrevet slik:

Jeg pådro meg en netthinne avløsning 8/4-15. I ettertid vært i kontakt med flere eksperter/spesialister på øyesykdommer. Fått vite at det er en vesentlig mulighet for at min netthinneavløsning 8/4-15 har vært traumerelatert/fremprovosert av traume. Er det mulig å diskutere saken med en av deres sakkyndige?

Videre fremgår at det var et vitne J. til stede.

Foretaket redegjorde for kravet til ulykkesskade i brev 11.1.18, og viste til at traumet måtte dokumenteres med dato og hendelsesforløp, samt fremgå av medisinsk informasjon.

Det er fremlagt kopi av et par e-poster 23.-24.1.18, hvor det fremgår at foretaket ikke hadde en åpen sak da det ikke var informasjon om noen ulykke. Forsikrede mente medisinske argumenter burde trumfe over juridiske argumenter. "Dette dreier seg om en skadeulykke, men dato mangler per dags dato. Denne skal forhåpentligvis bli kartlagt bedre etter samtale med øyelege."

Forsikrede skrev 31.10.19:

Den 17.03.14 var jeg med to venner M. og A. på ... badeland. Under dette besøket fikk jeg en kraftig traume på ve øye.

Foretaket mottok journaler fra sykehuset 8.1.20, og avslo kravet 5.3.20 da det ikke var sannsynliggjort en ulykkeshendelse. Videre siteres:

Notatene beskriver at du er "ekspresiv myop", som er en vanlig årsak til spontan netthinneavløsning. Rådgivende lege har sett på saken, og skriver at på tross av at man ikke kan se at en ulykke er årsak til din netthinneavløsning, er ikke synet nedsatt i en slik grad at det vi gi erstatning for varig medisinsk invaliditet.

Skaden er vurdert til 0 % VMI.

Øyelege skrev en legeerklæring 20.5.20:

Historikk:

Ble truffet av en volleyball under lek i badeland v ... den 17.03.14 m traume mot ve øye. Betydelige smerter og tåkesyn venstre øye, forverring dagen etter. Tåkesynet varierte noe, for eksempel var det mer uttalt på kveldstid og han relaterte det til anstrengelse av synet/lange vakter (...) Da tåkesynet ikke gikk over av seg selv oppsøkte han etterhvert øyelege i (...) som la han inn som øyeblikkelig hjelp.

Vurdering:

Han er nærsynt noe som statistisk øker risiko for netthinneavløsning. Det er antagelig derfor det ble derfor ikke spurt om eller notert skademekanisme ved inkomstjournal. Personer med nærsynthet er mer utsatt for netthinneavløsning både generelt og ved skade. Imidlertid er det likevel netthinneavløsning en sjelden komplikasjon, særlig med moderat nærsynthet på -6 som denne pasienten har. Det er overveiende sannsynlig at skaden har vært avgjørende for at han fikk netthinneavløsning. Det er ikke uvanlig at netthinneavløsningen starter i periferien og derfor ikke merkes av pasienten med en gang etter en skade.

Forsikrede fortalte også legen om en "del synsproblemer som kom etter skaden", som av legen i hovedsak ble forklart med netthinnens svekkede funksjon etter operasjonen.

Foretaket dekket utgiftene til konsultasjonen hos øyelegen etter en skjønnsmessig vurdering.

Foretaket avslo kravet på nytt 30.6.20, under henvisning til at det ikke var sannsynliggjort en ulykkesskade.

Forsikrede klaget til Finansklagenemnda 1.12.20.

Den 13.12.20 fremla forsikrede skriv fra to vitner, S. og M. Begge skrev at de var fire personer (ingen av de var vitnet J. som det ble opplyst om i skademeldingen datert 21.12.17), som drev med forskjellige aktiviteter på badelandet 17.3.14. I skrivet fra S. som er påskrevet dato 30.11.19 fremgår at:

Undertegnende husker at det var mye lek og moro på badeland. Vi lekte i basseng med frisbee, volleyball og diverse flytegenstander. I tillegg hadde vi også bryting i bassenget som en morsom aktivitet.

Undertegnende husker at [forsikrede] måtte ta en pause fra overnevnte aktiviteter da han klaget på dårlig syn og smerter i ve øye.

Undertegnende husker dette oppstod like etter at han fikk en volleyball i ansiktet.

M. skrev 13.12.20:

Jeg bekrefter at vi lekte med diverse kaste-/flytegenstander (blant annet frisbee) og at vi hadde en "herjete" form for leking – med kasting av flytegenstander til/på hverandre, bryting i vann og på land, samt anstrengende klatring i tau og på søyler.

Jeg kan bekrefte at jeg ikke forut for denne dagen hadde hørt at [forsikrede] oppga plager fra det venstre øyet, men at det var tilfelle i ettertid.

Saken ble avsluttet hos Finansklagenemnda 6.4.21. Forsikrede fremmet krav om nemndsbehandling 13.3.23. I den forbindelse anførte foretaket 28.3.23 at forsikredes krav var foreldet.

Forsikrede har i det vesentlige anført at det er tale om en ulykkesskade, og vist til innhentet sakkyndig erklæring, at det ikke har vært nye episoder med netthinneavløsning, og at den tidsnære dokumentasjonen ikke utelukker at traume har oppstått. Forsikrede er selv legespesialist og skriver sakkyndighetserklæringer innen hudsykdommer. Det er dokumentert og bevitnet adekvat traume som har tilstrekkelig mekaniske krefter til å utløse perifer netthinneavløsning. Det er videre dokumentert akutte symptomer, brosymptomer og sykdomsbildet er forenlig med det man vet om skader påført ved perifer netthinneavløsning. Helsebesværene etter uhellet er ikke en fortsettelse av helsebesvær fra før uhellet. Sykdomsbildet har ikke en annen, mer sannsynlig forklaring.

Foretaket har i det vesentlige anført at ulykkesmomentet ikke er sannsynliggjort. Det er ikke nevnt en plutselig, ytre hendelse i medisinske dokumenter som sannsynliggjør at det er et traume som har forårsaket problemene med øyet.

Foretaket har videre anført at forsikredes krav er foreldet da det er gått mer enn to år fra sekretariatet vurderte saken, før forsikrede sendte begjæring om nemndsbehandling. Foreldelse reguleres av fal. § 18-5 andre ledd, jf. HR-2021-2404-A og HR-2018-1612-A. Foreldelsesfristen slutter imidlertid ikke å løpe selv om den avbrytes, men utløper ikke så lenge forfølgningen pågår jf. fl. § 21. Etter foreldelsesloven § 22 nr. 2 "varer virkningen av avbruddet i 1 år". Også i dette året løper foreldelsesfristen, men foreldelsen utløper ikke før minst ett år er gått, se Rt-1995-568.

Ettersom fristen på seks måneder hadde utløpt, vil det være tilleggsfristen på ett år jf. fl. § 22 som regulerte når kravet ble foreldet. Fristen på ett år er klart oversittet, og kravet er derfor foreldet.

Subsidiært har foretaket anført at det ikke er adgang til å begjære gjenåpning av saken, jf. Saksbehandlingsregler for Finansklagenemnda pkt. 17 første ledd.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder om forsikrede har sannsynliggjort at netthinneavløsningen skyldtes et ulykkestilfelle, og om kravet er foreldet.

Nemnda ser først på spørsmålet om forsikrede har sannsynliggjort at netthinneavløsningen skyldtes et ulykkestilfelle.

Hvilke typer hendelser som gir rett til en utbetaling under en forsikring, er avhengig av den avtale som er inngått mellom forsikringstakeren og selskapet, med andre ord vilkårene. Det betyr at ikke alle situasjoner vil gi rett til en utbetaling, men kun de som faller inn under forsikringens dekningsområde. Finansklagenemndas mandat er videre å vurdere hvorvidt et tilfelle faller inn under forsikringens dekningsområde. Vi har derimot ikke mandat til å anmode eller pålegge selskapet å utbetale erstatning basert på rimelighet.

Det er sikker rett at det er forsikrede som har bevisbyrden, og som i tilstrekkelig grad må sannsynliggjøre at vilkårene for utbetaling er oppfylt.

Nemnda forstår saken slik at den gjelder krav om utbetaling under både reise- og ulykkesforsikringene som følge av anført varig medisinsk invaliditet. I ulykkesforsikringen pkt. 3.2 fremgår at:

Selskapet svarer for ulykkesskade som rammer den sikrede og som medfører varig medisinsk invaliditet. Med ulykkesskade menes skade på kroppen, voldt ved en plutselig ytre påvirkning (ulykkestilfelle), uavhengig av den sikredes vilje.

Selskapet har fremlagt forsikringsbeviset tilknyttet reiseforsikringen, men ikke vilkårene. I beviset fremgår hvilke standardiserte vilkår som regulerer forsikringen, og disse vilkårene finnes på nettet. Der fremgår under ulykkesdekningen i pkt. 11.1 at forsikringen dekker:

Ulykkesskade som medfører varig medisinsk invaliditet. Med ulykkesskade menes fysisk skade på kroppen, voldt ved en plutselig ytre påvirkning (ulykkestilfelle), uavhengig av den sikredes vilje.

Netthinneavløsning kan forårsakes av forskjellige forhold, herunder aldersforandringer, skader, betennelser eller annen sykdom. For rett til utbetaling under forsikringene, må forsikrede sannsynliggjøre at skaden ble voldt ved en plutselig ytre påvirkning (ulykkestilfelle), uavhengig av den sikredes vilje. Spørsmålet i saken er om forsikrede har sannsynliggjort at et traume mot øyet er årsaken, og at traumet skal anses som et ulykkestilfelle i vilkårenes forstand. Alle traumerelaterte skader vil følgelig ikke være å anse som ulykkesskader i vilkårenes forstand.

I sin bevisvurdering legger nemnda størst vekt på tidsnære opplysninger. Dette vil typisk være de beskrivelser som fremgår i journalnotatene kort tid etter hendelsen. Opplysninger fra parter eller vitner med binding til partene som er gitt etter at tvisten er oppstått, og som står i motstrid eller tegner et noe annet bilde enn tidsnære bevis, tillegges normalt mindre vekt. Dette er i tråd med Høyesteretts retningslinjer i HR-2018-2344 avsnitt 39-42, og Rt-1998-1565, og er dessuten et utslag av nemndas skriftlige saksbehandling, se bl.a. nemndas avgjørelse 2020-679.

Slik saken er opplyst for nemnda, foreligger det ikke dokumentasjon som sannsynliggjør en plutselig ytre påvirkning. I den tidsnære dokumentasjonen finnes ingen beskrivelsene av at skaden kan skyldes volleyball mot øyet, og opplysninger om denne hendelsen fremkommer først fem og et halvt år etter operasjonen. De nye opplysningene er gitt av vitner med binding til partene, og avgitt etter at tvist med foretaket. Slik saken er opplyst for nemnda, kan nemnda ikke se at det foreligger dokumentasjon som sannsynliggjør at netthinneavløsningen skyldtes et ulykkestilfelle.

Nemnda ser dernest på spørsmålet om foreldelse.

Høyesterett har i HR-2021-2404-A fastslått at fristbestemmelsen i forsikringsavtaleloven (fal.) § 8-5 andre ledd er en materiell foreldelsesregel. Etter nemndas syn må det samme gjelde for tilsvarende regel i fal. § 18-5 andre ledd (personforsikringsdelen av loven). Dommen HR-2021-2404-A viser også at fristavbrudd ihht. § 18-5 andre ledd vil kun ha en tidsbegrenset virkning. I denne saken satt foretaket en 6-måneders frist i medhold av fal. § 18-5 annet ledd, og forsikrede klaget til Finansklagenemnda innen fristen. Saken ble ikke avgjort av nemnda eller sekretariatet i medhold av delegert myndighet, men avsluttet etter at forsikrede ikke klaget saken inn til nemnda. Finansklagenemnda informerte forsikrede om lengden på virkningen av avbrutt foreldelsesfrist i sitt brev datert 12.3.21, hvor det fremgår at "[e]tter at saken er henlagt hos oss, varer virkningen av avbrutt foreldelsesfrist i ett år, jf. foreldelsesloven § 16 nr. 2 og § 22 nr. 1". Saken ble avsluttet 6.4.21, og ny klage innkom først 13.3.23. Nytt fristavbrytende skritt ble altså ikke tatt innen ettårsfristen fra saken ble henlagt av Finansklagenemnda.

Nemnda anser etter dette kravet for å være foreldet.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Birgitte Hagland (leder), Barbro Paulen (bransjerepresentant) og Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).